

Likovno delo meseca

V akciji, ki jo Cankarjev dom pripravlja skupaj s Slovenskim društvom likovnih kritikov in nosi naslov Likovno delo meseca je kritik Franc Zalar izbral delo našega akademskega slikarja Veljka Tomana z naslovom Klop. V utemeljitvi tega izbora, ki nedvomno pomeni pomembno priznanje slikarju in nje-

govemu delu je med drugim napisano: »Do zdaj smo v Tomanovih slikah največkrat srečevali širše izreze iz krajine, tokrat pa se je umetnik posvetil intimnemu pogledu v tih kotiček mestnega parka, s stezico in klopki v prav tako intimnem barvnem in svetlobnem razpoloženju. Vendar kljub temu navidezno diskretno likovnemu pristopanju, lahko razberemo v sliki vse osnovne značilnosti Tomanove slikarske govorice, ga ločujejo od konteksta ostalih sodobnih slovenskih »neekspresionistov...«

90-LETNA MARIJA SKUBIC JE SLEPA IN BREZ NOG

»Oh, ko bi še kdaj videla«

»Ne, za to pa res ne vem.« se je neljubeznivo nasršila med napol priprtimi vrati enega višjih nadstropij stolpnice na Zavetiški 2 mlada damica, z otroškim vrisčem, okoli sebe, ko sem jo povprašal po njeni častitljivi sosedki, 90 letni Mariji Skubic. Pot do častitljive jubilanke, ki ji je kruta usoda vzela nič manj kot oči in noge, je bila v resnici edinstvena preizkušnja potrpežljivosti in vztrajnosti, ki ji najbrž vsak novinar ne bi bil kos: Štirje telefonski klici njeni hčerki, dva neuspešna obiska, pol dučata izmenjanih vrat, vse to je bilo pre malo, da bi se dokopal do tako želenega pomenka z nesrečno staro.

Led je bil prebit šele ob mojem tretjem obisku. »Ja, veste, bolj pozno popoldne pridem domov, pa najbrž ni bilo nikogar, da bi se oglasil,« se je vlijudno opravičevala hčerka Marija, ki je to pot odprla. »Toda ne vem, če bo mama zdajle pripravljena kaj povedati, kajti pravkar je vzela tablete proti bolečinam. Drugače pa je še kar zgovorna.«

Mati Marija Skubic je ležala v skrbno postelani potelji v kotu kuhinje, vsa krhka, zgarana, kruto zaznamovana od najhujših boleznih, ki se lahko lotijo človeka. Zdaj je tu pri hčerki na Viču, kot se je izvedelo v pomenku, ki smo ga razpletli, že štiri leta. Poprej je bila doma v Vnanjih Goricah pri sinu. Njena kalvarija se je pravzaprav začela prav marca meseca pred tistimi štirimi leti. Tedaj so ji odrezali nogo, kajti grozila ji je gangrena. Novembra istega leta je izgubila še drugo. Postala je popoln invalid. Zatem se je nevidna pošast spravila še nad njene oči. Glavkom! Svet barv, poezija prelestne narave tam okoli Vnanjih Goric je izpodrinila neizprosna tema.

»O, kaj bi dala, ko bi še enkrat videla.« je Marija zahlipala, ko smo jo pobarali o njenih grozljivih boleznih. »Vidite, vzelo mi je oči, prej sem pa še dobro videla, kako bi se rada brala, tako rada sem včasih

brala, pa ne morem več.« Z rokami se je dotipala vzglavja, kakor bi hotela vstati, a ji je roka nemočno obležala na blazinici. »Te moje noge... Čudno je, ko človek nima več nog. Kot v sanjah je vse skupaj. Tudi po vseh štirih bi šla, če bi le mogla... Hudo mi je, ker toliko trpim. Kadar pojenja, je bolje. O, pa bi še tako rada šla tja domov v Vnanje Gorice. Tako me vleče v tamkajšnje naravo, na domačo njivo. Sveti Jurij je tu, treba bo saditi. Vselej sem imela rada zemljo. Tudi ljudi iz Goric pogrešam. Vedno sem jih imela rada.«

Marijo Skubic je življenje že od nekdaj teplo. Z možem, mizarjem, je imela pet otrok, a sta ji dva umrla. Starejšega sina je povozil vlak, mlajša hči pa se je zastrupila s plinom. Moža, ki je dvainštiridesetga odšel v partizane (v Dolomitski odred), so ji nekoliko kasneje v Mestnem logu ubili belogardisti. Tudi sama je tedaj od vsega začetka kot aktivistka delala za NOB. Aprila 1944 so jo zaprli in obsodili na smrt. Komajda se je izvlekla. Tedaj so tudi požgali njihovo hišo v Vnanjih Goricah. Nič čudnega, saj so se pri njih često ustavljali partizani. Marija se jih še danes dobro spominja.

»Borcem sem večkrat kuhala. Tudi cele noči, če je bilo treba. Tudi jesti sem jim nosila. Pa je prišla tista nesreča s komandantom Jožetom Ježevnikom. 'Fejst' človek je bil. Tisti večer so prišli partizani k nam počivat. Ravno ko sem jim pripravljala kruh, je strašno počilo. Mislija sem, da se bo vse podrlo. Stekla sem ven in našla Ježevnika vsega krvavega po obrazu in razmesarjenega po telesu. V nahrbtniku so se mu sprožile bombe. A je bil še živ. »Čisto sem preč, čisto sem preč,« je v strašnih mukah govoril. Od nas so ga odnesli nekoliko kasneje kot druge ranjence. Kmalu po tistem je umrl.«

Marija Skubic je bila tudi po vojni družbeno aktivna. Delala je v večjih organizacijah. Otroci, ki so bili zdaj spet doma, pa so zavihali rokave v mladinskih delovnih brigadah. Potem so si uredili lastno življenje. Danes ima Marija 14 vnukov in 10 pravnukov. Sama pa je imela kar 10 bratov in sester.

Kljub vsem tegobam ji je, kot pravi, življenje minevalo naglo kot letni časi. Nikoli ni mislila, da bo dočakala tako visoko starost. »Bila sem že bolna za umret', a sem še vedno tu,« se je trpko nasmehnila. »No, želedec me ni še nikoli bolel. Ne, res prav nič še ne mislim, da bi že jutri umrla...«

BRANKO VRHOVEC

Iz dela borčevske organizacije na Koleziji

Združenje borcev NOV Kolezija je na letni skupščini konec februarja ocenila svoje delo v preteklem letu in sprejela naloge za leto 1987. Združenje danes šteje 248 članov s povprečno starostjo nad 70 let. Na skupščini je bilo prisotnih preko 60 odstotkov članov kar je reden pojav, zato glede prisotnosti in sklepčnosti ta organizacija že več let nima težav. S tako visoko udeležbo borci dokazujejo, da tudi danes kljub letom, ki jih pestijo želijo po svojih močeh prispevati k reševanju svojih, predvsem pa družbeno gospodarskih težav v katerih se trenutno nahajamo.

Iz skrbno pripravljene poročila predsednika združenja je razvidna dovolj razvejena dejavnost te organizacije v preteklem letu. Borci redno spremljajo gospodarske razmere in smo zaskrbljeni zaradi prepočnosti neizvajanja dogovorjenega, slabšanja materialnih pogojev dela in življenja ter posledic, ki iz tega izhajajo na moralno političnem, nacionalnem in mednacionalnem področju. Odbor se je redno sestajal in tekoče razreševal vse zadeve ter usmerjal aktivnosti posameznih članov in komisij. Že po ustaljeni praksi obiskuje borce ob življenjskem jubileju ali v primeru težje bolezni. Takih obiskov je bilo v preteklem letu preko 70, pri čemer pa niso zajeti obiski borcev, kateri prebivajo v Domu starejših občanov - Kolezija. Združenje je vzpostavilo dobre odnose z Domom starejših občanov Kolezija in je vključilo vse borce, ki v njem prebivajo v delo naše organizacije. Ravno tako je vzpostavljeno pristno sodelovanje z novo osnovno šolo Cveto Močnik - Florjan. Nujno je treba omeniti prizadevnost Komisije za socialno in zdravstveno zaščito, internirance in

posebno komisijo za rekreacijo in oddih, katero vodi tovarišica Danica Lovrečič. Ta komisija je v lanskem letu organizirala in strokovno vodila 9 izletov po širni in ožji domovini, prispevajoč k bratstvu in enotnosti ter spoznavanju krajev z bogato revolucionarno in zgodovinsko preteklostjo.

Precej borcev še vedno deluje v družbeno političnih organizacijah, krajevni in hišni samoupravi. Želja vseh pa je, da bi navedene dolžnosti končno prevezli mlajši. Sedanja kadrovska zasedenost v okviru KS je glede starosti zelo neustrezna.

V razpravi po poročilu predsednika in komisij so borci poudarili potrebo, da spremljamo in sodelujemo pri razpravi o ustavnih spremembah, ker naj bo navodilo popolno spoštovanje AVNOJ-skih načel. Moramo biti tudi bolj odločni pri zagotavljanju nedotakljivosti naših državnih meja, ne dovoliti nikakršnih kršitev kot se je to dogajalo v primeru italijanskih ribičev. Zato imamo JLA in sekretariat za zunanje zadeve.

Vse več je težav ob smrti borca in primerne nagovora pred grobom, za kar smatrajo borci, da bi se za te naloge morali bolj organizirati SZDL.

Sprejet je program dela iz katerega izhaja, da se bo združenje tudi v bodoče prizadevalo, da v največji možni meri sodeluje pri reševanju borčevskih vprašanj ter ostalih tekočih problemov, kateri tarejo našo družbo. Predvsem pa se bodo prizadevali za odločno zavračanje vseh napadov na pridobitve NOV, poiskusom negiranja legitimnosti revolucije in kakršnega koli spravaštva.

Združenje borcev NOV Kolezija

Ocena zimovanj v Zapotoku - odlično!

Le nekaj dni pred uradnim nastopom pomladi so zadnji malčki zelo neradi zapustili Dom borcev in mladine v Zapotoku, kjer so bili na zimovanju. Dom smeha in veselja se je za devet mesecev poznevil v tišino in samoto.

V letošnji zimi se je naučilo svežega zraka, ter naučilo smučarskih veščin 510 otrok iz viške VVE ter učencev 1. in 2. razreda osnovnih šol. Že v pripravi na zimovanje je Zveza prijateljev mladine Ljubljana Vič-Rudnik in Smučarski klub Krim organiziral seminar za športni in vzgojni kader v Zapotoku. Danes ugotavljamo, da se to vlaganje v kader izredno obrestuje, saj smo nad kvaliteto dela z otroci zadovoljni. Končna ocena pa bo podana na zaključnem sestanku v začetku aprila.

Za odlično oceno pa se imamo zahvaliti tudi zelo dobremu tehničnemu kadru, kateri so poskrbeli za lepo bivanje v Domu.

V pripravah za naslednje leto se dogovarjamo s Smučarskim klubom Krim o izvedbi zimskih aktivnosti na snegu, kateri zajema tudi smučarsko šolo za najmlajše na Zapotoku, šolskim otrokom z nadaljevalnim tečajem na Kureščku ter na Starem vrhu.

Čeč

ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE LJUBLJANA VIČ-RUDNIK TRG MDB 14, Ljubljana

Dragi starši

Blizajo se šolske počitnice, katere so otrokom še kako potrebne, da se odpočijejo in naberejo novih moči; da bodo lahko jeseni zopet sedli v šolske klopi.

Priporočamo vam, da prijavite svojega otroka na obmorsko letovanje v našem otroškem letovišču Pacug pri Portorožu.

Cena 10 dnevnega letovanja je 39.000 din, pri kateri si pridržujemo pravico spremembe, v kolikor bi prišlo do večjih podražitev.

V ceno je vključeno pet obrokov, za kar poskrbi kuharski kader, nad njihovim zdravjem bedita zdravnik in medicinska sestra, v vodi pa jim pomagata športna vaditelja.

Letovanje bo potekalo po naslednjih izmenah:

I. izmena: od 30. junija do 10. julija
II. izmena: od 10. julija do 20. julija
III. izmena: od 20. julija do 30. julija
IV. izmena: od 30. julija do 9. avgusta
V. izmena: od 9. avgusta do 19. avgusta

V kolikor se boste odločili prijaviti svojega otroka na letovanje, se obrnite na tovarišico v osnovni šoli, ki se ukvarja z letovanji ali direktno na našo Zvezo.

Informacije lahko dobite v naši pisarni ali po tel. 213-988.

ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE LJUBLJANA VIČ-RUDNIK

IŠČE
za otroško letovišče Pacug pri Portorožu
- GLAVNO KUHARICO
- KUHARSKE POMOČNICE
- PERICO - POMOČ V PRAVI
- ČISTILKO

za vso sezono od 22. maja do 20. septembra 1987

Prijave sprejema Zveza prijateljev mladine Ljubljana Vič-Rudnik, Trg MDB 14, Ljubljana.

Informacije lahko dobite po tel. 213-988.

ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE LJUBLJANA VIČ-RUDNIK

IŠČE
- VZGOJITELJE
- PLAGALNEGA UČITELJA
- ORGANIZATORJA ŠPORTNIH AKTIVNOSTI

otrok na letovanju v otroškem letovišču Pacug pri Portorožu za naslednje izmene:

I. izmena 30. 6. do 10. 7.
II. izmena 10. 7. do 20. 7.
III. izmena 20. 7. do 30. 7.
IV. izmena 30. 7. do 9. 8.
V. izmena 9. 8. do 19. 8.

Pismene prijave z osebnimi podatki in datumom izmene v kateri želite sodelovati pošljite na Zvezo prijateljev mladine Ljubljana Vič-Rudnik, 61111 Ljubljana, Trg MDB 14 najkasneje do 17. aprila 1987. Vse informacije lahko dobite v pisarni Zveze ali po tel. 213-988.

Obvestilo

Upravni odbor Društva nekadilcev Ljubljana Vič Rudnik v vlogi iniciativnega odbora vabi člane društev nekadilcev ter vse prijatelje čistega okolja in zdravega načina življenja na

USTANOVNO SKUPŠČINO ZVEZE DRUŠTEV NEKADILCEV SLOVENIJE

ki bo v ČETRTEK, 16. APRILA 1987 OB 17. URI v eni izmed sejnih dvoran v kleti Skupščine občine Vič Rudnik, Trg mladinskih delovnih brigad št. 7. Takoj za tem, približno ob 18.30 pa bo v istem prostoru

6. REDNA LETNA SKUPŠČINA DRUŠTVA NEKADILCEV LJUBLJANA VIČ RUDNIK

Pridite v čim večjem številu! Prav posebej pa vabimo v naše vrste mladino, zdravstvene in prosvetne delavce.

Upravni odbor

Jubilej Mire Poje

V sredo, 4. marca, je praznovala svojo 50-letnico nadvse aktivna članica gasilskega društva Trnovo, Mira Poje. Žal je ta življenjski jubilej po težki operaciji praznovala v bolniški postelji.

Mira je postala članica gasilske organizacije leta 1954 in od takrat dalje je ves svoj prosti čas posvetila delu v gasilski organizaciji. Da je to res dokaz v tem, da je v tem času opravila vse strokovne izpite od gasilca, nižjega gasilskega častnika do višjega gasilskega častnika prve stopnje. Slednjega je opravila leta 1986 in takrat postala prva višja gasilska častnica prve stopnje operativne smeri v Sloveniji. Opravila je tudi izpit za republiškega gasilskega sodnika, ima tudi naziv strojnika, saj je uspešno opravila tudi tečaj. Skratka Mira je res pravi gasilec.

Znanja, ki si ga je pridobila na tečajih in seminarjih ter iz druge gasilske strokovne literature ne skriva, ampak ga rade volje prenaša na ostalo članstvo. Posebno so ji pri srcu mladi gasilci in

gasilke. Prav zato je že več let predsednica komisije za delo z ženami pri Mestni gasilski zvezi Ljubljana in pri občinski gasilski zvezi Ljubljana Vič-Rudnik. Je pa tudi članica komisije za delo z ženami pri Gasilski zvezi Slovenije. Da bi bila povezana kar najbolje z delom v sektorju Vič, jo je sektorsko poveljstvo izvolilo za operativnega tajnika v sektorju.

Pri vsem tem pa je ostala skromna in ne zane marja del v društvu. Je vseskozi aktivna članica društva in pripravljena prijeti za katerokoli delo. Ni ji težko obleči delovno obleko in če je potrebno stopiti v vrsto ter izvršiti kakršnokoli povelje poveljnika društva ali pa njegovega namestnika. Zato ni čudno, če je v društvu med člani in članicami, pa tudi pri gasilcih drugih društev priljubljena. Naši Miri ob srečanju z Abrahamom, čeprav se je z njim srečala na bolniški postelji, od srca iskreno čestitamo in ji želimo skorajšnjega okrevanja ter ji kličemo: MIRA, ŠE NA MNOGA LETA!

Trnovski gasilci in sektorsko poveljstvo Vič